

De impact van een impactfactor

Als aios (arts in opleiding tot specialist) kreeg ik eens een mevrouw verwezen vanwege ernstige hyperhidrose. Na opgezocht te hebben wat hyperhidrose is, bereidde ik mij voor op een hevig transpirerende vrouw. Eenmaal in de spreekkamer verbaasde het mij dan ook dat ze helemaal niet transpireerde. Bij navraag bleek dit al sinds vijf dagen het geval, 'maar ik ben toch maar op de afspraak gekomen, dokter.' Na enig doorvragen bleek dat zij vijf dagen eerder van haar huisarts oxybutynine voorgeschreven had gekregen voor urge-incontinentie. Een toevallige genezing door een bijwerking van een anticholinerg middel, niet geregistreerd voor (idiopathische) hyperhidrose. We begonnen de merknaam van oxybutynine, Dridase, nu ook beter te begrijpen. Samen met de verwijzend huisarts publiceerden we deze casus in 2006 onder de titel 'Dry days for patients with hyperhidrosis' in *The Netherlands Journal of Medicine*, niet een tijdschrift dat bekend staat om zijn hoge impactfactor.

Na publicatie van het artikel stroomden de e-mails binnen. Niet van enthousiaste collega's, maar van patiënten, die het Engelstalige 'free full text'-artikel zelf hadden gevonden via Google, inclusief e-mail van de corresponding author. Jaarlijks kreeg ik tientallen emotionele e-mails van patiënten over de hele wereld, die na jaren van sociaal isolement weer een normaal leven konden leiden, doordat zij met het artikel naar hun huisarts waren gestapt en vervolgens oxybutynine kregen voorgeschreven. Nu, twaalf jaar na dato, beginnen de dankbetuigingen een beetje af te nemen. Het artikel heeft meer 'impact' gehad voor de patiënten die het betrof dan onze publicatie van een patiënt met een niet eerder beschreven mutatie, gepubliceerd in de *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*, een tijdschrift met een meer dan tien keer hogere impactfactor dan *The Netherlands Journal of Medicine*.

Het concept impactfactor, gedefinieerd als de frequentie waarmee artikelen uit een bepaald tijdschrift worden geciteerd door andere auteurs, is toe aan herziening. In het

huidige digitale tijdperk worden wetenschappelijke publicaties ook in toenemende mate gelezen door patiënten. En wat is impact? Hoeveel collega's je artikel lezen? De invloed van een publicatie in een toptijdschrift op je carrière? Wat eigenlijk gemeten zou moeten worden, is de werkelijke impact van een publicatie op het welzijn van patiënten. Deze factor is niet alleen van veel groter belang, maar geeft de auteur(s) ook meer échte voldoening. Als dat de nieuwe maatstaf wordt, zullen er misschien wel een heleboel tijdschriften zonder impactfactor komen te zitten. Vandaag de dag geldt bovendien dat het beschrijven van een voor de praktijk belangrijke observatie, interessante casuïstiek, wordt ontmoedigd aangezien tijdschriften met een redelijke impactfactor deze niet willen publiceren. Daarom wordt het afgeraden door Medische Faculteiten om case reports in te sturen. Dat is heel spijtig aangezien het beschrijven van een belangrijke bevinding leerzaam is voor zowel de auteur als de lezer. De impact hiervan wordt helaas op dit moment ernstig onderschat.

Wees een alerte en nieuwsgierige patiëntendokter en geloof niet in toeval, dan komt de impact vanzelf. Daarvoor hoeft je echt niet per sé in een toptijdschrift te publiceren.

Dr. Sophie Mijnhout, internist-endocrinoloog, Isala, Zwolle.

Dit artikel is een bewerking van het eerder verschenen stuk 'Impactfactor?' in de rubriek Praktijkperikel in Medisch Contact 4 oktober 2018; 40: p33.